

Český rozhlas vysílá na vlnách 4 celoplošných, 3 speciálních a 12 regionálních stanic. Vysílání do zahraničí provozuje v šesti světových jazycích. Spektrum nabízených pořadů zahrnuje zpravodajství z domova i ze světa, publicistiku, servisní pořady a poradny, rozhlasová dramatická a literární díla, kulturní a vzdělávací pořady, zábavu, jedinečné pořady pro děti, programy pro minority, hudbu všech žánrů a mnoho dalšího.

Nabídka je koncipována tak, aby splňovala poslání Českého rozhlasu – sloužit rozhlasovým vysíláním všem občanům, uspokojovat jejich potřeby, zájmy a záliby, nabízet zamyšlení i nad méně běžnými hodnotami, pomáhat v orientaci ve složitém světě a při samostatném utváření názorů.

K Českému rozhlasu patří i Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Dětský pěvecký sbor a Dismanův rozhlasový dětský soubor. Český rozhlas je pořadatelem mnoha soutěží – např. Prix Bohemia Radio, Concertino Praga a Concerto Bohemia.

Rozhlasové vysílání je šířeno prostřednictvím pozemních analogových vysílačů, po internetu na www.rozhlas.cz/vysilani a digitálně v systému DVB-T a DVB-S. Kompletní programy všech stanic a veškeré informace o Českém rozhlasu je možno nalézt na internetu a v Týdeníku Rozhlas.

www.rozhlas.cz

M o j i m i l í b á s n í c i

Výběr z rozhlasového seriálu

Viktor Preiss Ondřej Kepka

Jan Neruda Jiří Wolker

Emil Viklický Miroslav Moravec

Jaroslav Seifert Josef Hora

Fráňa Šrámek Lubomír Feldek

J. V. Vrána Vojtěch Mihálik

Radovan Lukavský Hana Kofránková

Jan Zahradníček Jan Skácel

Otokar Brousek František Halas

Ladislav Pecháček Jiří Chlebníček

Jiří Tichota Pavla Janissová

F. L. Čelakovský Sergej Jesenin

Zlata Adamovská Vlastimil Fišar

Alexandr Sergejevič Puškin Karel Höger

G a b r i e l a V r á n o v á

Spolu se svými hosty pro vás objevuje království poezie

Nemám rád slovo „recitace“, děsí mě slovní spojení „umělecký přednes“, vzpomínám si, jak mi vadilo, když mě na základní škole někdo požádal, abych „něco zarecitoval“...

A stejně tak jako mnozí z vás dobře vím, jak dostala poezie „na frak“, když byla minulým režimem zneužita k propagaci komunistické ideologie. I přes toto všechno pro mne verše, atmosféra zvukomalebnosti slova, libivý rytmus básně znamenají mnoho.

Jako malý kluk jsem s oblibou a bez nucení poslouchal rád rozhlasové nahrávky: pohádky, četby, poezii, a protože jsem k herectví už jako děčko „přičuchl“, logicky jsem se k „interpretaci veršů“ dostal velmi brzy. Ano, byl jsem oblíbeným dětským a později i chlapečkým „recitátorem“.

Právě proto vím, jak je těžké poezii interpretovat, vím velmi dobře, že většina básní je určena spíše k vnitřnímu čtení, k osobnímu zamýšlení – a je velmi málo interpretů, kteří dovedou „zprostředkovat“ myšlenky a obrazy autora – básníka nám, posluchačům.

Je mnoho herců, je málo dobrých herců a ještě méně dobrých či skvělých interpretů poezie. Pro mne je mezi nimi královnou známá česká herečka Gabriela Vránová. Je současně i mojí mámou, ale věřte, že k vám nyní promlouvám jako režisér, nikoliv jako syn.

Balada o polce od Nerudy nebo Šrámkův Neopatrný jsou pro mne dodnes nepřekonatelné. Málokdo umí tak vysvětlit poezii, přenést atmosféru slova a verše, nenudit a přitom nebyť povrchní. Dokáže udržet formu a přitom neztratit obsah slov a veršů, zaujmout zvukomalebným hlasem a přitom nikdy jen formálně „nezpívat“ a „nemodelovat“ slova.

Důkazem toho všeho jsou desítky tisíc diváků po celé naší zemi a dokonce i stovky těch, co žijí v zahraničí, kteří s nadšením zažili její jevištní recitál Magnetický vítr, dnes bychom možná řekli „talk show“, který byl také základem stejnojmenného CD. A od něj už byl jen krůček k dvojCD Moji milí básníci, které máte před sebou.

Na těchto discích je zachyceno několik drobných osmiminutových setkání, a tak kromě paní Gábi se můžete krátce potkat s významnými interprety a autory. Rozhlas tak předběhl televizi, když v roce 2005 díky Janu Halasovi a Miloši Doležalovi přikývl na námět seriálu Moji milí básníci a tak dokázal, že je to „frajer“ a že ví, jak musí podporovat i projekty na první pohled nekomerční. Doufáme, že se pochlapí i televize, ve které již leží námět na podobný – tentokrát audiovizuální seriál.

Bylo to tehdy moc milé natáčení v karlínském studiu Českého rozhlasu, jen byl někdy problém „vtěsnat“ vše do povinných osmi minut, které nám byly dány k dispozici. Moc milé setkání se zvukařem Milošem Kotem a techničkami Alenou Vejsadovou a Jitkou Kundrumovou. Poezie je pro mne „pohledem na svět“, „filozofii života“, schopností vnímat a cítit víc než jen reálný obraz toho, co vidíme kolem nás. Je to také pevný řád, zakotvení v pravidelném rytmu veršů, které připomínají takty hudebníků, tlukot našich srdcí, kroky naší chůze. Kéž by i vám tato setkání s poezií přinesla něco nového, otevřela dveře do světa fantazie, citu a schopnosti vnímat další, řekněme čtvrtý rozměr našeho životního prostoru.

EVĚ A JAROSLAVU KEPKOVÝM

Tolik let a tak málo písní!
Blíže ke stu let a daleko k mládí!
A přece když bubnuje můj duben na pochod jaru
tu v našem lunaparku
léta tisícího devítistého devátého
zvedám hlavu ke hvězdám a volám
jak kohout trochu opelichaný:
Můj milý Jarku
Má Evo a všichni kdo vzpomněli jste k stáru
na kohoutovické kuropění –
v upomínku vděčnou a v dík
posílám vám
naději svou
svůj vzdech
vzdech po všech ze Slovenska, z Moravy i z Čech
z Čech především

Nadevše drahá Praho, jakkoli macešská
V tobě jsem před lety žil a žiji stále
Na břehu Vltavy i v katedrále

U Olšanských hřbitovů
V Nuslích i na Slavině
Jen v kavárnách nikdy –
leda na víně –
na Slávikově s Jaroslavem Kepkou
v počestnosti a s hlavou lehkou

Básník?

Je ve všech skrytý v nás
Jen míra milosti různá
Sbohem a na shledanou
u nás na shledanou
Pospíchám
Slavík si právě hledá bidýlko ve křoví
za naším domem
aby zas v máji až přijde lásky čas
rozséval jiskřičky písní do noci
o marné touze

1. **ZPĚVÁNKY a KRÁSNÁ SMUTNÁ PANÍ** – František Halas
Účinkuje: Gabriela Vránová, Jiří Chlebníček
 a Karel Höger (z nahrávky) **Báseň** Zpěvanky ze sbírky Zpěvanky
 František Halas/Bohuslav Řehoř **Krásná smutná paní** –
 melodram, **hraje** Musica cameralis, **použito** veršů ze sbírky Naše
 paní Božena Němcová – **výběr** G. Vránová
2. **POSPÍCHÁM** – Jaroslav Verián Vrána
Účinkuje: Gabriela Vránová a Otakar Brousek
Básně ze sbírek Zakletí a Pospíchám
3. **ZLATÝ MÁJ** – Josef Václav Sládek **Účinkuje:** Gabriela Vránová
 a Zlata Adamovská **Básně** ze sbírky Zlatý máj
4. **OTEVŘI, NEOTVÍREJ** – Josef Hora **Účinkuje:** Gabriela Vránová
 a Miroslav Moravec **Básně** z výboru Čas, bratr mého srdce
5. **TATÁNA** – Alexandr Sergejevič Puškin
Účinkuje: Gabriela Vránová a Pavla Janissová
Evžen Oněgin, Dopis Tatány (překlad Josef Hora)
6. **LÁSKA** – Jan Neruda **Účinkuje:** Gabriela Vránová a Viktor Preiss
Básně ze sbírky Prosté motivy
Jan Neruda/Jindřich Brabec: Binokl na očích (zpívá: Viktor Preiss)
7. **O RUSKU A REVOLUCI** – Sergej Jesenin **Účinkuje:** Gabriela
 Vránová a Vlastimil Fišar (z nahrávky)
Z básnické skladby Anna Sněgina
8. **EDISON** – Vítězslav Nezval **Účinkuje:** Gabriela Vránová a Radovan
 Lukavský
Z básnické skladby Edison
9. **SNÍDANĚ V TRÁVĚ** – Vítězslav Nezval **Účinkuje:** Gabriela Vránová
Básně ze sbírek Chrpy a města a Snídaně v trávě
 Ludvík Kundera/Jiří Pazour: **Jakoubku, srdce mé** (zpívá: Gabriela
 Vránová)
10. **CESTA DOMŮ** – Jan Skácel **Účinkuje:** Gabriela Vránová a Hana
 Kofránková
Básně ze sbírek Kolik příležitostí má růže a Smuténka

11. **POLKA JEDE** – Jan Neruda **Účinkuje:** Gabriela Vránová
Báseň ze sbírky Balady a romance
12. **MOJI PŘÁTELÉ** – Katoličtí básníci (Jakub Deml a Jan Zahradníček)
Účinkuje: Gabriela Vránová a Radovan Lukavský
Básně ze sbírek Jana Zahradníčka Jeřáby a Znamení moci
13. **NAPŘÍČ GENERACEMI** – Fráňa Šrámek **Účinkuje:** Gabriela Vránová,
 Ladislav Pecháček, Dušan Klein
 Jaroslav Uhlíř/Karel Šíp, Ladislav Pecháček: **Titulní píseň**
 z filmu Dušana Kleina **Jak básníci neztrácejí naději** (ukázka)
14. **DIALOGY** – slovensko-české **Účinkuje:** Gabriela Vránová
 a L'ubomír Feldek **Básně** ze sbírek Vojtěcha Mihálíka – **Dialógy Maši**
 Halamové – **Komu dám svoju nehu**
15. **NEOPATRNÝ** – Fráňa Šrámek **Účinkuje:** Gabriela Vránová
Báseň ze sbírky Splav
16. **SKAUT, KATOLÍK A PROLETÁŘ** – Jiří Wolker **Účinkuje:** Gabriela
 Vránová a Ondřej Kepka **Básně** ze sbírek Host a Těžká hodina
Ukázka z textu písně Michala Horáčka.
Jaromír Nohavica: Kometa (ukázka z písně)
17. **POCESTNÝ – OBROZENCI** – František Ladislav Čelakovský a Karel
 Havlíček Borovský **Účinkuje:** Gabriela Vránová a Jiří Tichota
 F. L. Čelakovský: **Ohlasy písní českých**, Alois Jelen/F. L. Čelakovský:
Pocestný (ukázka z písně), **hraje** Spirituál kvintet, **sólo** Jan Nedvěd
18. **KRÁL HONZA** – Josef Václav Sládek **Účinkuje:** Gabriela Vránová
 a Otakar Brousek **Básně** ze sbírky Zvony a zvonky a Směska
 G. Vránová – J.V. Sládek: **Král Honza** (píseň),
klavírní improvizace: Eduard Spáčil
19. **NEPŘEMOŽITELNÍ ROSTEM** – Otakar Březina **Účinkuje:** Gabriela
 Vránová a Emil Viklický **Báseň** ze sbírky **Nepřemožitelní rostem**
 Emil Viklický: **Maple Tree** (ukázka ze skladby), **hrají** Emil Viklický
 – klavír, František Uhlíř – kontrabas, Laco Tropp – bicí

Znělka pořadu: klavírní improvizace Emila Viklického, hlasy: G. Vránová, O. Kepka a O. Brousek. V seriálu jsou použity ukázky z nahrávky Magnetický vítr, MC vydalo Audiostory, CD verzi nakladatelství Carpe diem. Hudba: Emil Viklický (klavírní improvizace, hudební rámec, hudba z filmu Smetanový svět – režie O. Kepka), Miroslav Klaus a Jan Riedelbauch (kytara a flétna – ukázky z CD Magnetický vítr).

ano, jste mi drazí, neb je mi drahý a blízký každý člověk, který je schopen, ochoten číst, poslouchat, hlavně však cítit poezii. Není pravda, že poezie, jak si někdo myslí, je předmětem, výrazem mládí, to si lidé asi pletou s tím, že snad každý mladý člověk se pokouší něco zveršovat, napsat nějakou básničku své milé, milému nebo si jen tak zaplakat nad svým osudem. Vždyť každý mladičkářský člověk je, nebo se cítí být, v určitém období nešťastný. Jak píše Antonín Sovo: „Je tolik tragické krásy v tom příkazu mládí prostém“. Poezie, dobrá poezie, má obrovskou výhodu. Člověk s ní může stárnout, ale ona nestárne, je opravdu věčná. A tak je tomu i se mnou a s poezií – já stárnu, ale verše, které mne okouzlovaly před dvaceti, třiceti, čtyřiceti lety mne okouzlují dál. Dá se říci, že vztah k nim se ještě prohloubil. Stále mě dojíímá Hrubínovo „obzírání“, Březinův obraz „slunci, která vyjždějí ve spreženích zemí, vzotají království“ mně bere dech, nestácím obdivovat Horovy slovní vazby, např.: „a z vašich slzí je diadém, jenž trikoloru kol hlavy její spíná“ z básně Čechy. Hořejšího překlad slavné Corbiérový básně Steam boat si říkám u širého moře:

„Moře, tak hloupě širé bez hranic,
teď se mi zvětší ještě víc,
Holčičko, bez Tebe... Obzor je šed',
Strmý jak příčná zed'“

„Moře je mrtvé po vzdutí...
Jak zapomenutí“

Anebo je možno neuznasnout nad Nezvalovou nekonečnou fantazií třeba v jeho Edisonovi?
Je možno neocenit hloubku myšlenek Jana Nerudy i přes někdy již pro nás zastaralou češtinu?
Ach, v jaké výhodě je takový Shakespeare nebo Goethe stále nově a nové překládání?! Nemohu jmenovat všechny a všechno. Sládka si pamatují od dětských let jako písničku, daleko mladšího Seiferta ze sbírky Šel malíř chudě do světa, kterou jsem dostala ke svým dvanáctým narozeninám; dnes mám nejraději Seifertovy pozdní verše z doby, kdy „už nerýmoval“, jak mi sám se smíchem řekl. (Ale rýmoval jste překrásně, pane Seiferte!)
Ale aby mohl člověk poezii vnímat, musí jí někde slyšet nebo číst – mluvím teď o poezii psané samozřejmě. A znáte to: co člověk dlouho nevidí, neslyší, přestane mu to scházet.
Já měla štěstí – nebo štěstí v neštěstí, jak se to vezme. Ne proto, že byl můj otec básník, to jsem vlastně dlouho nevěděla, ale protože jsem byla poezií obklopena – v mamčině zpěvu, v knihovně, která byla společně s klavírem jediným přepychem našeho domova, a potom: když tatínka suspendovali kvůli zatčenému bratru faráři, ze kterého udělali duchovního vůdce protistátní skupiny, nemohl tatínek učít svou milovanou literaturu a „přivydělával“ si literárními přednáškami s ukázkami, které četla nebo nazpaměť recitovala jeho dcera. Táta dostal 40 Kčs, já nic samozřejmě, ale byla to největší škola uměleckého přednesu.

Svoje CD z roku 2000 jsem nazvala Magnetický vítr, protože jsem vždy toužila létat, ale životní podmínky mi to často nedovolily. Tvrdá realita mě stáhla na zem. To létání byla pro mne poezie – neuchopitelná jako vítr. Akademický malíř Vladimír Veselý můj Magnetický vítr namaloval. Napsala jsem:

Kdesi pod horou šel básník.
Maloval obrázky.
Uviděl ženu, která se bosýma nohama
dotýkala země
a oči sklápěla před oslnujícím světlem.
Její rozzevláté vlasy jako by jí chtěly
vytáhnout k tomu zářivému slunci,
ale tvrdá zem jí to nedovolila.
Malíř tu ženu namaloval.
Byly z toho dvě.

Vladimír Veselý
Magnetický vítr

Ano, poezie pomáhá létat i uvědomovat si realitu. Poezie je život.
Proto jsem se rozhodla něco vám o poezii, kterou mám ráda, říct. Doufám, že se to dostane ke sluchu těch, kteří umějí naslouchat svým srdcem. Moc vděčím svému synovi – herci a režiséru Ondřeji Kepkovi. Nesmírně mně pomohl!
Dík Janu Halasovi a Miloši Doležalovi, kteří umožnili, aby se dostal náš pořad k uším rozhlasových posluchačů a samozřejmě že děkuji všem svým drahým kolegům, kteří byli – snad rádi – mémi hosty. Díky vstřícnosti Radioservisu v čele s Kateřinou Konopáskovou a s přispěním mého přítele – tanečníka a choreografa Jiřího Zbořila – přichází k vám teď toto CD!

Chtělo by se mi citovat K. J. Erbena: „Snad že se najde dcera mateřina...“ Ale říkám mu na cestu raději naše herecké: „Zlom vaz“

Gabriela Vránová